

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične tevilke po 6 stot. (3 nč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilu političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi e ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnštvo v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Politično društvo „Edinost“.

Vabilo

na

volilni shod

katerega priredi

politično društvo „Edinost“

pri sv. Ivanu

v nedeljo dne 19. aprila 1903.

Kraj zborovanja se prijavi pozneje.

DNEVNI RED:

Razgovor o prihodnjih občinskih volitvah.

Začetek ob 4. uri popoldne.

Na obilo udeležbo vabi

Odbor.

Volilni shod v Bazovici

sezvan od političnega društva „Edinost“ dne 13. aprila 1903.

Vzlie temnim oblakom, ki so se dvigali iz nad golega Nanosa in nam grozili z nevihto, in vzlie neprimerosti dneva, bila je sobana gostilna »pri Lipi« polna do zadnjega kotička, ko je g. dr. Edvard Slavik otvoril shod. Po navadnem pozdravu nadaljeval je govornik — ob enem predsednik shoda — po priliki tako-le:

Dragi volilci in sorojaki! Že prošlo nedeljo izjavili so vaši zaupni možje v pogovoru, ki so ga imeli v tej isti sobi z nekaterimi člani našega odbora, da so volilci tega okraja edini glede kandidata, da ne želé nikake spremembe v osebi svojega zastopnika v našem mestnem in deželnem zboru, ampak da bodo kakor en mož glasovali za dosedanjega svojega poslanca, za moža, ki je vedno zastopal koristi okolice in njeno čast, za moža, ki živi v njihovi sredini in kateri najbolje pozna potrebe in razmere svojih sovaščanov in volilcev. Naš odbor je z iskrenim veseljem in zadoščenjem vzel na znanje to-le vašo izjavo ter vam iz srca čestita, da ste se mirno, prav po bratski, dogovorili glede vprašanja, ki je toliko važnost.

Saj bi bil pravi greh proti narodni stvari in čim nezrelosti, ako bi okraj, ki je tako srečen, da ima poslanca, kateri ni zamudil niti ene prilike, da odločno in možato brani koristi in težnje svojih volilcev, moža, ki se ne straši hipnih nevspehov, čim se ne straši truda, samo da doseže to, o čemer je prepričan, da bo koristilo sorojakom — ne volil tega moža.

PODLISTEK.

Na rojstni zemlji.

Episla Esaver-Šandor-Gjalski; prevel M. C.

XXVII.

— Mari je mala Barica obolela? Jaz ti ne morem ničesar dati — a kaki krči so to — pripoveduj — kako trpi dete? Pošlji po doktorja.

— Kaj mi če doktor! Ako ne pomorejo oni, ne pomore tudi doktor.

— Počakaj, pojdem gori v dvor, poiščem kaj, ali — ako je detetu zlo — pojdi vsakako po doktorja!

— E — in denar?

Vera se je vznemirila; ona ni imela denarja, da bi ga dala kmetici. Nu, skoro se je domislila. — Dam ti kako merico fižola — pa prodaj to v mestu in kupi za novce zdravila, ki ti je predpiše doktor. Za prvo silo ti najdem jaz kaj! — Škoda, da ni gospod stric doma, on bi znal pomagati — se je obrnila do Leva.

Lev je zganil z rameni in se je spo-

Za trdno upamo in prepričani smo, da nastopite vsi kakor en mož, da se ne ustrašite vremena in poti, da se ne daste zapeljati od nikogar, ampak da z enoglasno izvolitvijo moža, katerega vsi častimo, dokažete neprijateljstvu, ki poželjivo posegajo po vaši lasti, da ste še vedno oni trdni okoličani, ki se ne dajo vpreči v tuji jaram! (Odobranje in ovacije prisotnemu kandidatu).

Dragi volilci! Mi nismo torej prišli danes k vam, da bi vas navduševali za osebo, katero že od zdavnaj poznate in spoštujete, ampak prišli smo, da izpolnimo obljubo, dano vam na zadnjem našem pogovoru, prišli smo, da vam povemo, zakaj se moramo boriti, neustrašeno boriti proti oni gospodovalni stranki, ki se vam usiljuje, da vam dokažemo, da je življenje brez boja nemogoče, da bi si podpisali smrtno razsodbo, ako bi vi odložili svoje orožje. Da je pastvar taka, da ne pretirujemo, ako trdimo, da zahteva ne le naša korist, ampak tudi naš značaj in naš ponos, da se bramo do zadnje kaplje krvi, to vam dokazujejo vsakdanji dogodki javnega življenja, o katerih spregovori morda kdo drugi.

Na to se je oglasil za besedo gosp. dr. Ferdo Černe, čegar krasni govor priobčimo posebej in doslovno.

Za dr. Černetom je g. Josip Grgič iz Gropade v šaljivo-sarkastičnem govoru povedal kako in kedar »nas imajo radi«. Radi nas imajo, kadar se zbiramo pred vojašnico, da odslužimo svoja tri leta vojaško službo, radi nas imajo in nas tudi takoj najdejo, kadar nam prinašajo razne »monitorje«, še rajši pa, kadar nam rubijo zadnji rep v hlevu; radi nas imajo in nas hvalijo, kadar se uprav po nebratski mej seboj tepemo in pravdamo, ali, čim prihajamo s kako prošnjo ali zahtevo, tedaj pozabljajo na to, da nas imajo »radi« in nas ne poznajo več. Sedaj, pred volitvami, nas prav lepo pozdravljajo, nam obljubujejo, česar si le poželimo, iščejo vode tam, kjer so gotovi, da je ni — po volitvah pa bo zopet pri starem. Govornik je svaril volilce, naj se ne dajo zapeljati od teh že zarjavelih sredstev, ampak naj možato in nevstrašeno branijo svoje pravice.

Na to se je oglasil zborovalec Križmančič:

Dragi volilci! Kakor pred tremi leti, tako nam je tudi danes določiti moža, ki bo zastopal naš okraj. Prepričan sem, da govorim vam iz srca, ako vam predlagam moža, ki se je dosedaj s tako verno boril za vašo korist in vašo čast; moža, ki živi v vaši sredini ter najbolje pozna vaše težnje in potrebe, moža, ki je ob vsaki priliki pokazal, kako ljubi svoj rod in svoj jezik, moža, ki vas je zastopal dosedaj: gospoda Ivana Goriupa (Zborovalec, ki so nestrpno pričakovali

mnil tedaj in izvadil iz žepa denar in dal s hitro kretnjo kmetici dva tri goldinarje. In naglo se je poslovil od Vere. Deklica se mu je še od daleč glasno zahvaljevala v ime kmetice. Obrnivši se je videl nje sjajni, zadovoljni pogled — tudi njemu je bilo neopisno prijetno. Veselilo ga je toliko dobro delo, ki je je storil kolikor oni divni pogled Verin.

XXVIII.

Okolo štiri ure popoldne, ko so se lovei približali Topolju, so sklenili prenehati z lovom. Voz z divjačino in puškami so odpravili po cesti v dvor, a družba je krenila peš po bližnji poti. Vanda je bila trudna in je zaželela domov. Nikdo se jej seveda ni protivil, le grof Barković je predložil Tomici, da bi šla do obedu v dvor čakati ključače ter je pridržal svojo puško, češ, da ve pod brdom za parkom za dva tri divna čakališča. Lev se jima ni hotel pridružiti. Ves dan je strašno slabo streljal in delal pogreške, radi katerih se je skoro zgražal. Malo da ni slabše streljal od same Vande. Ona

— proklamirajo, so priredili burno ovacijo prisotnemu kandidatu).

Predsednik je stavil to kandidato na glasovanje in ista je bila vsprejeta enoglasno z navdušenimi živio klici.

Na to je spregovoril gospod Ivan Goriup:

Častiti volilci!

Rad vsprejemam kandidato za ta okraj, v katerem živim in katerega razmere so mi dobro znane. Ako bom izvoljen, delal bom po svojih močeh v njegov prospeh v družbi družih okoličanskih poslancev.

Pravil sem že na drugem shodu, kako težko je našim zastopnikom kaj koristnega doseči za našo okolico. Ne bom ponavljal vsega, samo to moram omeniti zopet, da glavna težkoča, glavna ovira je v tem, da mala in revna okolica sestavlja eno in isto občino in eno deželo z bogatim trgovskim mestom Trstom, z mestom, ki ima vse druge interese, nego pa okolica. Če se še upošteva, da imajo v Trstu prevaga Italijani, okolica pa da je slovenska, potem je lahko umeči, da gospoda, ki vladajo v mestnem svetu in na magistratu, se ne brigajo veliko za potrebe okolice.

Po družih kronovinah v Avstriji so zraven mest tudi samostojne kmečke občine. Vsaka dežela ima deželni odbor, v katerem so zastopane kmečke občine. Pri nas je drugače. Tukaj je občina Trst tudi dežela in mestni svet ob enem deželni zbor, delegacija mestnega sveta pa tudi deželni odbor. — V vsem mestnem svetu sem edini jaz, ki se pečam s kmetijo, v delegaciji, oziroma dež. odboru pa ni nobenega!!

Meni in mojim tovarišem bo torej gledati, da bo v mestnem svetu in na magistratu zanimanje za kmetijstvo odslej večje nego je bilo do sedaj. Naš kmet pozna sedaj magistrat samo kakor neko strašilo, od katerega prihaja vse slabo: eksekutor, globe, sitnosti, kadar kdo namerja kaj zidati, ali si popraviti kako bajto, sitnosti zaradi paše, in ovira povsodi, tako, da se vsaki gospodar ustraši, ko vidi mag. slugo, oziroma, ko je dobil kak magistratni »Decreto«.

Delati nam bo na to, da bo od tam, od kjer prihaja le slabo, odslej prihajalo kedar tudi kaj dobrega, koristnega, da se ne bo kmeta samo strašilo, ampak se mu bo tudi pomagalo.

Praviti bi vam moral sedaj o tem, kar sem v minolih treh letih dosegel za naš okraj, ali, žalibog, da so vspehi malenkostni, da si sem se o mnogih prilikah potegoval po svoji moči za potrebe in koristi našega okraja. Vzroki ležijo ponajveč v okoliščinah, katere sem že povdarjal. Eno pa vam morem zago-

dva sta bila edina, ki nista nič ustrelila. Tomica je bil posebno srečen, a grof Barković, kakor vedno, je bil tudi sedaj poln plena ter je užgal nekoliko uprav mojster-skih strelcev. Da je Levu slabo šlo, to ni bilo zato, ker je bil slab merilec; nasprotno, navadno je bil med najboljšimi. Ali danes se je dogodilo, da je bil po sestanku z Vero raztrešen in ni dosti pazil ter se ni zanimal za lov. Vedno mu je pred dušo plavala slika Verina in je bil razburjen; sedaj je bil srečen, sedaj zopet nezadovoljen s sam seboj. Ko pa je slednjič prevladala lovska strast, je bil tako besen radi prejšnjih pogreškov, da je neprestano zgrešal cilj. Vanda se mu je smejala, Tomica ga je zmerjal, a to ga je jezilo še bolj. »Vi mislite na lepo hčerko Albaničevu — valed česar blagor zajcem in ključačem!« ga je podražila Vanda nekočkrat.

Ko so dospeli pred park Topoljski, se je Tomica premislil in ni hotel iti še na ključače. Barković je moral iti sam.

— Točno ob sedmih diner — grofel — je zaklicala za njim Vanda in je otvorila

toviti: dobre volje, da bi vam pomagal, mi ni manjkalo nikoli!

Mogoče je — in neka znamenja kažejo na to — da se v prihodnje obrne kaj na bolje.

Ni treba povdarjati še posebej, da, če tudi glede gospodarskih vprašanj skušam (ako treba) tudi s popustljivostjo kaj doseči, ne poznam nobene popustljivosti, nobenega kompromisa, kadar gre za narodne pravice naše okolice. V tem vprašanju sem ostal in bom vedno na strani svojim tovarišem: dru. Gregorinu, dru. Rybaču in drugim narodni zastopnikom.

Ko se je nekoliko poleglo oduševljenje, s katerim so pozdravili zborovalec g. Ivana Goriupa zvršetkom njegovega lepega govora, oglasil se je g. dr. F. Černe:

Dragi zborovalec! Na vseh shodih, kolikor jih je priredil naš odbor v tej volilni kampanji, protestiralo se je proti škandaloznemu postopanju vlade, ki je dela v novi tržaški luki, ki so bila takrat proračunjena na 12 milijonov kron, oddala tujim podanikom, da si so se ponujali pošteni domači podjetniki. Vlada skuša opravičevati ta svoj korak s tem, da trdi, da je ponudba tuje tvrdke znašala, ako se ne motim 40.000 K manje, nego ponudba avstrijskih tekmovalcev, ter da je ona na dobičku za ta le znesek. Ne glede na to, da je ta le svota 40.000 K tako malenkostna, da niti ne prihaja v poštev — kajti ona predstavlja le $\frac{1}{300}$ potrebne glavnice — je tudi trditev, da naša država kaj prihrani, popolnoma kriva. Mi si ne prihranimo ničesar, ampak smo celo na izgubi. Le pomislite, da pojde ves dobiček podjetnikom — in ta dobiček bo šel na stotisočake kron — v tujo državo, da bo ta le dobiček plačeval lepe davke oni državi, ki je naša najhujša nasprotnica. Ves ta denar bi ostal v državi, bi pomnožil narodno bogatstvo, ako bi bil dobil delo kak domačin. Sedanji laški podjetniki imajo izključno laške podanike na delu. Ti se hranijo silno revno, le da pošiljajo svoje zaslužke v Italijo revnim družinam svojim. Lep denar, ki roma iz dežele, med tem ko naši delavci zastonj iščejo dela. Silen kapital bi ostal v državi in se bi tu plodonosno naložil, ako ne bi naša vlada — Bog si ga vedi pod kakimi vplivi — protežirala tujcev na škodo lastnih domačih. In to še ni vse. Kakor morda že znate, se je promenil prvotni načrt ter bodo dela za novo luko stala ne 12, ampak 90 milijonov K. Naravno bi bilo, da se razpiše nov konkurz za nova še neoddana dela, ter da se ista oddajo onemu ponudniku, ki se zaveže, da jih izvrši pod najugodnejšimi pogoji. Kakor se čuje, je vlada drugega mnenja ter hoče kar

modro-belo pobarvana vrata, zasajena v ograjo, za katero se je razprostrl razsežni, četudi ozki park Topoljski. Ni bilo v njem visokih starih debel. Mikolaš jih je dal posekati, ko je bil kupil posestvo ter je prodal izdelani les. Mesto ogromnih lip, jablan, klenov in jelk je nasadil platane, breze, kostanje, alikante in drugo modno drevje, ki se še ni popolnoma razraslo ter je park izgledal prazen in je bil brez sence. Drugače pa je bil prekrasno urejen. Nenavadno južno cvetje — krasne listnate rastline, ogromne majolike — vaze in kipi od terakote so izpolnjevali vsaki kotič parka. Potiči so bili pazno očiščeni in posuti belim potočnim peskom. Celó nekoliko dalje — preko glavnega pota — pod bregom je bil neke vrste ribnjak z modro-belo pobarvanim čolnom in z dvema labudama. Nekdaj je bila to mlaka za race in gosi. Vse klopi — vsa vrata in mostiči preko jarkov so bili pobarvani z modro-belimi potezami. Modra-bela barva je bila namreč v Mikolaševem grbu.

(Pride še.)

pod roko oddati dela isti laški tvrdki, katera je prevzela dela po prvotnem načrtu. (Ogorčenje, klici: Ni mogoče!) Res, v vsaki drugi državi bi bilo nemogoče kaj takega ali mi moramo biti pripravljeni na vse ter skušati, da preprečimo to nakano. Ni nam za to, da dobi omenjena dela ta ali ona oseba, mi nečemo nikogar protežirati, pač pa moramo zahtevati, da ostane naš denar doma, da dobi ta dela avstrijski državljani, ki se morda zavest, da bo rabil domače delavce in le v skrajni potrebi tuje. Predlagam torej resolucijo, vsprejeto že na vseh dosedanjih shodih: Shod v Bazovici pozivlja pol. društvo »Edinost«, naj vkrene vse potrebne korake, da se nova dela v tržaški luki oddajo domači tvrdki, ki se zaveže, da bo sprejemala na delo le domače delavce, nikakor pa italijanskim, ali sploh tujih podjetnikom.

Predsednik je dal to resolucijo na glasovanje: ista je bila sprejeta ob različnih vsklikih ogorčenja proti postopanju vlade.

V zaključnem govoru se je predsednik dr. E. Slavik radostnim glasom zahvaljeval zavednim volilcem v imenu odbora političnega društva »Edinost« za njihovo složnost in oduševljenje, s katerim so vsprejeli predlagano jim kandidaturo.

Povdarjal je, da smo v tem okraju gotovi zmage, ali da moramo vendarle vsi, od prvega do zadnjega, na volišče, da dosežemo nekaj več nego le izvolitev poslancev. Mnogoštevilna udeležba volilcev in enoglasna izvolitev našega kandidata naj bo našim nasprotnikom en dokaz več, da nimajo ničesar upati v tem okraju, da je zastoj vse njihovo pekanje in tajno delovanje.

Bodite trdni kakor skala in izvojujte zmago, sijajno zmago v ponos in čast zavednemu V. okraju in njega neomajnim volilcem. (Ploskanje.) (Zvršetak pride.)

Politični pregled.

V Trstu, 16. aprila 1903.

O položaju. Dan 26. aprila se pri-mika bližje in bližje, dan, ko se v Pragi snidejo zaupniki mladočeške stranke, da izrečejo svojo sodbo o spremembi taktike, za katero se je odločil mladočeški klub v državnem zboru. Odločitev zaupnikov bo nedogledne važnosti — za klub sam in za Koerberjev zistem. Kajti dvojno je gotovo! Ako shod zaupnikov ne pritrdi spremembi taktike mladočeškega kluba, ako se izrečejo za opozicijo in skrajnih oblikah, ako pozovejo poslance, naj obstruikajo nagodbene predloge, potem ostane poslanecem le dvojna pot: ali pokoriti se sklepom zaupnikov, ali pa izvajati konsekvence!

Ta posledaja eventualnost pa bo pomenjala, da je zistem Koerberjev ponesrečil. Gospod Koerber je zgradil lepo stavbo, na katero njegova glasila kažejo s ponosom in jej pravijo — vopostavljeno normalno funkcijoniranje parlamenta. Kazeča na to zgradbo poje novinarska garda ministerskega predsednika čast in slavo svojemu mojstru, kateri da je se svojo spretnostjo dosegel, za kar so se zastonj trudili njegovi predniki.

Ali če pridejo zaupniki do sklepa v gori rečenem zmislu, do sklepa, ki bo nasprotoval sklepu kluba za začasno odnehanje od obstrukcije, potem se pokaže, da je bila lepa stavba Koerberjeva le — iz kart!

Nemški listi, ki imajo velik interes na tem, da se Koerberjeva zgradba ne zruši, pišejo v zmislu, da shod zaupnikov, če prav bo tudi radikalnih akcentov, odobri sklep kluba in prepusti državnozbornskemu klubu sklepanje o nadaljnji taktiki. Kakor da so v prvi vrsti oziri na gospodarske interese prisilili državnozbornski klub v spremembo taktike tako da se bo gotovo tudi večina zaupnikov pokorila tem ozior.

V podkrepljenje tega svojega nazora navajajo nemški listi posebno dejstvo, da so poveljeni na shod tudi zaupniki iz Moravske, ki da so za bolj oportunističsko taktiko.

Tako se trudijo nemški listi, da kažejo razpoloženje v čim ugodniši luči za gospoda Koerberja.

Drugeče zvane glasovi iz češkega tabora. Glasom teh vesti je povrnitev k obstrukciji neizogibna, ako se vprašanje glede češke univerze na Moravskem ne reši v zmislu češke zahteve. »Narodni listy« povdarjajo posebno, da je v tem slučaju obstrukcija nagodbenih predlog neizogibna. Do odločitve da pride že sedaj na Dunaju in ne še-le 26. v Pragi.

Tudi v »Information« pišejo iz poslaniških krogov, da šestdesetorica čeških poslan-

cev stoje tikom pred sklepom: Do tu in ne dalje! Ta sklep pa bo pomenjal konec komaj zopet oživljene delavnosti zbornice in — polom Koerberjeve politike.

Dotični poslanec računa tudi z možnostjo, da dr. Koerber želi uničenje mladočeške stranke. Za ta slučaj pa mu kliče, da bo ravno on, dr. Koerber, prvi, ki bo obžaloval smrt mladočeške stranke.

Gotovo je tako. Po zakonih psihologije v življenju strank in narodov bo mogla biti naslednica mladočeški stranki edino le še radikalnejša struja. A čim više se bo valovilo politično življenje med Čehi, v tem večji nevarnosti bo zgradba — Koerberjeve politike.

Zmaga Hrvatov na Reki. Z Reke prihaja radostna vest: na dopolnilnih občinskih volitvah so včeraj zmagali Hrvati s kandidatom Erazmom Barčičem in Antonom Wal-lusehnikom proti italijanskima kandidatom. Pravo Hrvatov do Reke je sicer neoporečno, kakor je notorična istina, da Reka stoji na hrvatskem teritoriju, ali ob zistemu madjarske vlade, ki nasilno duši to pravo Hrvatov, nam je vest o tej zmagi došla vendar nepričakovano in nas je zato tem radostneje presenetila. Včerajšnja volitev je zgodovinske pomembnosti za Hrvatsvo na Reki, kajti že dolgo časa po 36 letih, se je včeraj zgodilo zopet, da je hrvatski značaj Reke na važnem političnem činu prišel do izraza. Mi častitamo Hrvatom na Reki na tem vsepu in jim kličemo: Samo napred!

Dogodki na Balkanu. Iz Carigrada poročajo, da se pripravljajo ustaja Bolgarov tudi v monastirskem vilajetu, kjer voditelji pridno vadijo prebivalstvo v rabi orožja. — Kmeti prodajajo svojo živino, da si morejo nakupiti orožja. Zatrjuje se, da je več ustaških čet že popolnoma organiziranih a da sedaj še ne nastopajo, ker čakajo, da se pripravijo še nove čete. Ustašem zapoveduje mnogo bolgarskih častnikov. Nadalje se širi vest, da se splošna ustaja pripravlja za pravoslavno veliko noč, ki bo prihodnje nedelje. Ustajo bo baje vodil Boris Sarafov, kateri se že nahaja v Macedoniji.

Angleški listi pišejo jako pesimistično o položaju v evropski Turčiji. Isti zatrjujejo, da se sultan prav malo briga za ustaško gibanje ter da se sedaj ukvarja z načrti nove »yachte«, katero je naročil v neke angličke ladijedelnice. V pokrajinah evropske Turčije je sedaj koncentriranih 150.000 tisoč turških vojakov. Angleški listi menijo, da Turčija ne bo mogla dolgo časa prenašati ogromnih stroškov za tako veliko število vojakov.

Te dni dogodil se je v Carigradu slučaj, ki v novič dokazuje, kaka anarhija vlada med turškimi četami. Dva turška vojaka sta namreč streljala na ulici na množico ljudstva, a se jih oblasti niso upale kaznovati. Dokler bo sultan v oblasti alban-skih vojakov in alban-skih mogočnejev je nemogoče, da bi se razmere zboljšale. — Nihče ne veruje več v to, da se reforme uvedejo.

Najvznemirljiveje vesti pa prihajajo o položaju v Carigradu samem. Zatrjuje se, da se pripravljajo klanje vseh tankaj nahajajočih se Bolgarov. Ako se to res izvrši, potem se lahko reče, da je koecka padla v balkanski vprašanju. Potem bi bilo popolnoma nemogoče preprečiti oboroženi nastop Rusije in Bolgarije proti Turčiji. Tudi v Petrogradu se sodi jako pesimistično o položaju na Balkanu in se zatrjuje, da Rusija gotovo napove Turčiji vojno, ako se reforme ne izvedejo. Ruski listi priporočajo ruski vladi, naj ne zaupa Avstriji in Nemčiji.

Car Nikolaj se zelo zanima za dogodke na Balkanu in ga je vest o napadu in potem o smrti konzula Ščerbine zelo pretresla. Na oficijelno objavo o Ščerbinevi smrti, katera objava se je imela brzojavno odposlati, napisal je lastnoročno dodatek: »Ščerbina je umrl kakor heroj o izvrševanju svoje dolžnosti«. Morilec Ščerbine je obsojen na smrt.

V petek, dne 10. t. m. došlo je v Merdesču (monastirski vilajet) do spopada med ustaško četo, ki je štela 75 moč in bila pod poveljstvom Boris Sarafova ter med oddelkom turških vojakov. V bitki so bili štiri turški vojaki ubiti in trije ranjeni. V monastirskem vilajetu vlada popolna anarhija in so oblasti popolnoma obnemogle nasproti ustašem, kolikor nasproti turškim in alban-skim vojakom. Mori in požiga se kar vse vprek.

Tržaške vesti.

† Mihael Truden.

In zopet je odšel eden iz stare slovenske garde v Trstu. Načelnik znane slovenske rodbine in ena prvih odličnih tvrdk v trž. veletrgovini ter patricij med tržaškimi Slovenci, gospod Mihael Truden, je preminol minolo noč v visoki starosti.

Ime pokojnikovo je bilo tesno spojeno s prvimi dobami slovenskega preporenja v Trstu. Vredna vrstnik je bil njim, ki so v onih dobah postavljali temelj sedanjemu narodnemu, političnemu in socialnemu življenju našemu.

Njegova roka in njegovo srce sta bila vsikdar odprta, kjer je trebalo pomagati in podpreti našo stvar.

Osobito mnogo se ima naš list zahvaliti požrtvovalnosti in rodoljubju pokojnega Mihaela Trudna.

Užaloščeni v dušo pokladamo cvetko hvalečnosti na sveži grob dobrotnika svojega.

Zadnja leta se je pokojnik, prisiljen v to po bolehnosti, umaknil iz javnega življenja, ali vse do zadnjega je največim zanimanjem in srčnim sočutstvom sledil našim borbam in drastičnim načinom, ki mu je bil v naravi, je dajal izraza svojem veselju na vsakem vspehu naših bojev. Bil je to prava slovenska korenika. Bil je uzor slovenskega poštenja, skromnosti, delavnosti in tiste žilave vstrajnosti, ki mu je omogočila, da je svojo tvrdko iz malih skromnih začetkov povzdignil v tvrdko, ki sluje v trgovskem svetu daleč na okolo in ki je uvrščena med prve tvrdke v veliki trgovini našega mesta. Sosebno s tem svojim delom, se svojo trgovsko rutino in kulaneo, s povzdigo svoje tvrdke v take višine, je pokojnik pripomogel slovenskemu imenu do ugleda.

Tržaški Slovenci so mu dolžni ohraniti hvaležen spomin.

Rodbini Truden-Bogdanović izrekamo iskreno sožalje v svojem in v imenu tržaškega Slovenstva.

Pogreb se bo vršil jutri, v petek, popoldne ob 4. uri iz dvorca »Darinka« v Bar-kovljah na pokopališče pri sv. Ani.

V počestčenje spomina pok. gospoda Mihaela Trudna je darovala družina Mankoč ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija 50 K. Čast tej rodbini, ki je ob vsaki, bodi veseli bodi žalostni priliki prva, ki poklada darove na žrtvenik domovinski! Res krasnim vzgledom predajači rodbina Mankočeva drugim slovanskim rodbinam v Trstu.

Volitve v mestni svet tržški. Na volitvah v IV. razredu, ki so končale sinoči, je zmagala dosedanja vladajoča stranka. Največ glasov je dobil župan dr. Sandrinelli, najmanj pa vodja te stranke, dr. Venezian.

Nekoliko o teh volitvah spregovorimo jutri.

Jutri prično volitve v III. razredu, kjer se bo bila glavna bitka med sedaj vladajočo stranko in stranko dr. Dompierja.

Škof Nagl in slovansko bogoslužje. »Piccolo« od zinelega ponedeljka piše:

»Škofjski list, ki je ravnokar izšel, priobčuje po večletnem zakasnenju znane dekrete kongregacije obredov glede rabe staroslovenskega jezika v bogoslužju.

Škofova nota, ki je pridodana dekretom, izjavlja, da je škofjski ordinarijat odločil ustreči dolžnosti, katero ti dekreti nalagajo vsem škofom, t. j., da sestavi zpisnik onih cerkev v škofiji, ki imajo eventuelno pravico do staroslovenskega bogoslužja in pri-pominja, da imajo tako pravico one cerkve, v katerih je bilo staroslovensko bogoslužje v rabi pred l. 1868.

V ta namen obrača se škof do posamičnih župnikov, zahtevaje, naj mu dopolnjeje jasno in nepristransko pcrčilo o razlogih, na katere opirajo eventuelno zahtevo glede rabe staroslovenskega bogoslužja v njih cerkvah.

S tem činom (navajamo seveda še vedno besede »Piccola«) stopil je monsignor Nagl na zakonito pot, katere se je njegov prednik dosledno ogibal. In res so sklepi Rima komaj danes objavljeni za tržaško-kopersko škofijo, dasiravno so bili za druge škofije objavljeni že pred štirimi leti; sedanji škof je sledboji uveljavil tudi v naši škofiji sklepe, za katere smo ponovno, a vedno zama zahtevali uveljavljenje.

Vspeh preiskovanja, zapričetege od škofa glede jezikovnega prava cerkev naše škofije, ne more biti dvomljiv in bodisi, da se bo od izvestnih strani uporabljalo še tako zvito in goljufivo orožje, da bi se kazalo kakor zakonito to, kar je in mora biti le zloraba, uvedena v narodne in politične svrhe. Seznam cerkva se staroslovenskim bogoslužjem v tržaško-koperski škofiji ne more biti drugačen od seznamu, katerega je za poreško-puljsko škofijo svoječasno izdelal monsignor Flapp in bo kakor ta moral obstati iz jedne same enostavne konstatacije: nobena cerkev ne more zakonito zahtevati takoiimenovani staroslovenski privilegij, vsled tega se mora v vseh cerkvah priznati, oziroma na novo vpo-staviti latinski jezik, ki je jedini zakoniti bogoslužni jezik škofije.

Ako bi se bila akojja, katero je sedaj začel monsignor Nagl, s previdnostjo in ener-gijo izvršila že l. 1898. od njegovega pred-nika, bil bi liturgični spor, ki vihra sedaj posebno po kmečkih občinah, že davno pokopan in ne bi se bili dogodili na škodo narodnemu miru in vere same, vsi oni žalostai dogodki, ki karakterizirajo vladikovanje monsignora Šterka in katerih različni znaki so dogodki v Rojanu in Riemanjih.

Ko škof Nagl reši vprašanje o bogoslužju, kakor zahtevata pravo naših cerkva in korist miru, pridobi si gotovo priznanje od vernikov svoje škofije.

Tako piše torej židovski »Piccolo« in iz vse njegove pisave je razvidno, da je popolnoma zadovoljen s tem novim činom škofa Nagla, naperjenim proti pravcem slovenskih vernikov te škofije. — Škof Nagl je s tem činom zopet pokazal, da vestno sledi politiki škofa Flappa in da misli svojo prešlulo na-logo glede »vopostavljenja miru« izvesti na isti način, kakor jo je izvel škof Flapp v poreško-puljski škofiji, namreč na ta način, da popolnoma pritise k tlom pravice vernikov svoje škofije.

Monsignor Nagl pa se silno moti, ako misli, da mu ta »naloga miru« pojde tako gladko izpod rok, kakor je šla škofu Flappu. Najboljši dokaz v to so mu Riemanje, Rojan in sploh vsa tržaška okolica, ki je pripravljena stopiti v najodločnejši boj proti svojim zatiralcem pa bodisi, da so isti tudi škofi in kardinali. Naše cerkve ne zahtevajo nikakih privilegijev, ker jih mrtvi židovi ne potrebujejo, pač pa zahteva naš narod, živ narod svoje — pravice in ako se mu iste ne podele prostovoljno, znal si jih bo priboriti in si ne bo dajal imponirati tudi ne od nemških škofov. Narod povprašuje, kaj zahteva in ne stare arhive, ki so vrhu vsega družega oplenjeni onih dokumentov, kateri bi mogli dokazovati pravice našega jezika v cerkvah. Škof Nagl je nam Slovanom vrgel rokavico in mi jo poberemo čisto hladno-krvno, brez obotavljanja. Prestali smo že hujše boje, prestanemo še tega.

Dogodki v Riemanjih. — Včerajšnja »Triester Zeitung« je prinesla zopet od oficijelne strani inspirirane napade in obreko-vanja slovenskih Riemanjcev. Meritorno ne bomo odgovarjali danes, ali gospodje naj vzamejo na znanje, da odgovor pride in sicer tak, da jim bo šumel po ušesih. A že danes moramo ožigosati nemško hinavščino, ki je z bodali razguala cvetočo katoliško občino v Riemanjih, med tem ko je slepa in gluha za propagando vsenemškega luteranstva v Trstu in se zateka k nemškim luteranom okolo »Triester Zeitung«, da stamoti in blati one siromake, ki jih je z brutalno in surovo silo spravila v obup. Zato bodi povedano enkrat za vselej našim nemškim mogotcem, da so za vselej minoli oni časi, ko so nemški grofje in nemški škofje v znamenju križa drli in zatirali naš narod.

Saj ne dobite več niti v vaši lastni sredi takih tepcev, ki bi vam v resnici verjeli, da so Riemanjci taki razbojniki, kakor jih slikate vi v svojih plačanih glasilih. Pokažite nam le v svoji sredi narod, ki bi bil v toli kritični in toli dolgi dobi kazal toliko samozatajevanja, treznosti in zrelosti, kakor so jo pokazali ravno Riemanjci!

Ne koristijo vam sedaj nikaki izgovori, kajti jasno je vsemu svetu, da ste vi edini potisnili Riemanjce tja, kamor so konečno dospeli. Kajti iz vseh vaših napadov sili vam nehoté priznanje: mea culpa!

Naredba o gledališčni cenzuri. Mi-nisterski predsednik dr. Koerber izdal je v Veliki noči naredbo o gledališčni cenzuri. — Naredba ne prenareja popolnoma obstoječe cenzure, vendar pa kaže napredek, ker uvaja

važne primembe. Naredba pravi, da je nemogoče popolnoma odpraviti cenzuro. Ista naj še obstaja dalje! A uporabljati da jo je primerno zahtevam časa. Namen jej je, varovati javni red. Cenzura naj torej dopušča v mejah zakona svobodno gibanje, nastopa pa naj proti prekoračanju tega okvirja.

Prizorišče naj se ne zapira konfliktom, ako je le etična podlaga problema razvidna. Razpravljanje v socialnih vprašanjih na odru naj se torej ne ovira. Le narodnostne predstave naj bodo izključene. Cenzor naj se izogiblje malenkostnega ali celo škanskega postopanja.

Ako ima pomislekov proti pojedinim mestom kacega predloženega mu spisa, naj se sporazume s pisateljem ali z vodjo gledališča in naj uvede premembe, dosežene tem potom. Ako bi tak poskus ostal brez uspeha, ali, ako bi bili pomisleki cenzorja naperjeni ne le proti pojedinim mestom spisa, marveč proti spisu v celoti, tedaj naj ga predloži svetovalstvu v cenzuro. Svetovalstvo o cenzuri obstoji iz treh udov: enega književno-izobraženega upravnega uradnika, enega sodnega uradnika enake kvalifikacije in ene tretje osebe sposobne za zastopstvo na dramatičnem polju — dramatika, gledališnega kritika ali osebe učiteljskega stanu.

Vsaki od svetovalstva treba, da odda svoj glas pismeno in po možnosti hitro. Na to naj svetovalstvo ustmeno razpravlja pod predsedstvom deželnega načelnika.

Končno naj izreče deželni načelnik svojo odločbo, proti kateri je dopuščen utok na ministrstvo za notranje stvari.

Ako je bil kak gledališki spis prepovedan, ali, ako je bila dopuščena uprizoritev istega na kakem tuzemskem prizorišču, treba da ostale oblasti za cenzuro upoštevajo to.

Vsakako je bilo potrebno, da se cenzuro opomni z merodajne strani na njeno dolžnost, da dopusti umetnosti svobodno gibanje v mejah zakona. Nazadnjaško stališče, ki je je cenzura zavzemala do sedaj — kar smo tudi mi Slovenci britko občutili — bo odslej (tako upamo) odpravljeno. Cenzorju ne bo zadoščalo, da se bo (kakor je bilo do danes v navadi) skliceval na nečuvni razlog dosedanje prakse, ampak moral bo zaslišati tudi pisatelja in druge merodajne činitelje, pravo si bo upal potegniti črto čez spis in tako uničiti trdapolno delo pisatelja.

K tej naredbi se povrnemo še.

Ček, ki se ujeda! Iz Rocola nam poročajo, da se neki Ček silno ujeda po gostilnah proti Slovincem in slovenskim voditeljem in rabi v svoji odpadniški jezi razne žaljive izraze. Kar je zavednih volilcev v Rocolu, hočejo dati na volišču primeren odgovor na to — čekarijo!

Kako naj si tolmačimo to? Jesipu Kocijančiču pri sv. Mariji Magdaleni spodnji je redar s policijskega inspektorata v Škedenju dne 15. marca prinesel neko povabilo. Ker pa je bil ta poziv italijanski, ga je naš Kocijančič odklonil, zahtevaje, naj ga pozovejo v njegovem materinem jeziku.

Od tedaj je minolo mesec dni, a v hišo ni bilo več nikakega poziva, ne slovenskega, ne italijanskega!

Kako naj si tolmačimo to?! Dvojno tolmačenje je možno. Ali je bil povod pozivu tako malenkosten, da niti ni bilo vredno nasledovati človeka, ali pa je slavna redarstvena oblast raje opustila vse skupaj, nego da bi ugriznila v kisel jej jabolko — slovenskega poziva!?

Katero domnevanje je pravo?

Apel na usmiljena srca. Iz sv. Križa smo prejeli: Dolgo že ni bilo tako globoke in splošne žalosti v naši vasi, kakor onega dne, ko nam je tragične smrti umrl nepozabni, izgledni nam Ivan Sedmak. A nismo žalovali le mi Križani, ampak žalovali so z nami — kakor je bilo razvidno iz »Edinosti« — vsi rodoljubni krogi po ostali okolici in v mestu. Vsi so se zavedali, da smo izgubili — celega moža, značaj kakor iz enega kosa.

Kakov je bil to mož, priča najbolj okolnost, da je, ne da bi imel premoženje, prišel do tolikega ugleda med nami in pri mestnih rodoljubih.

Se svojim zaslužkom je pokojnik hranil svojo rodbino. Ta je ostala sedaj brez hranitelja! Udova in 5 sirot je ostavil pokojnik! Ti žive sedaj v sila žalostnih razmerah.

Bratje in rojaki! V imenu vsega do brega, kar je storil blagi pokojnik, v imenu

njegovega slovenskega poštenja, v imenu blagega spomina pokojnikovega, v imenu človeškega usmiljenja apeliramo do dobrih sre: pomozite, kdor in kolikor more!

Naslov usmiljenja vredne vdove je: Ana Sedmak, sv. Križ pri Trstu št. 61.

Več Križanov.

Mal izlet prirede prihodajo nedeljo popoldne nekateri pevci »Kola«.

Izletniki so namenili ogledati si zgornjo okolico, posebno pa Gropado in Padriče. Odhod bo ob 1. in pol uri pop. iz pred »Trgovinske kavarne«, oziroma iz društvenih prostorov.

Pevske društvo »Kolo« bo imelo skupno pevsko vajo (mešani zbor) v soboto dne 18. t. m., mesto prihodajo nedeljo, kakor običajno.

Za možko podružnico sv. Cirila in Metodija v Trstu se je nabralo o priliki boštrinj novorojenčkov Milana Miklavee in Svetke Svetina pri sv. Mariji Magdaleni Sp. 12 kron.

Oddelek »Trgovsko-izobr. društva« o priliki izleta v Škocijansko jamo med seboj nabral 5 K 80 st., nadalje je nabral g. Jakob Košmerlj, trgovec v Trstu, od gg. I. Marušić 2 K, A. M., K. S., N. N. po 1 K, Matija Millonig, veletržec v Trstu 60 stot., Zdravko Zwitter 50 st., M. Dusič, Fr. Ferluga, E. G. Slobee, Mimi, S. S. Marteri po 40 st., nabiralec sam priložil 50 st., skupaj 14 K. Srčna hvala!

Dražbe promičnin. V petek, dne 17. aprila ob 10. uri popoldne se bodo vsi c. k. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe promičnin: v ulici Stadion št. 9, predmeti elektrotehnične delavnice; v ulici Foscolo št. 7, hišna oprava; v ulici Canale št. 5, 30 komadov blaga, zepir in 756 metrov drugega manufakturnega blaga; v ulici Boschetto št. 32, in 34, hišna oprava in konji; v ul. Farneto št. 21, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 5,6, ob 2. uri popoldne 8,7 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 754,2. — Danes plima ob 11,36 predp. in ob 10,58 pop.; oseka ob 5,47 popoldne in ob 4,54 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× Vipavska železnica. — V mesecu maju uvede se na vipavski železnici tretji vlak, ki bo odhajal iz Gorice okoli poludne. Ako ne v maju, pa vsaj v novembru bodo vlaki na vipavski železnici vozili hitreje, nego do sedaj.

× Mesto kancelarijskega asistenta je razpisano na okrožnem sodišču v Gorici. Prošnje je predložiti predsedništvu tega sodišča do 15. maja t. l.

Vesti iz Kranjske.

* »Glasbene Matice« oratorij »Sv. Fračišek« v Ljubljani. — Altovsko vlogo »sv. Klare« in »Bonadone« bo delala koncertna in oratorijska pevka gđ. Helena Holczek z Dunaja. Gđ. pl. Petru ni mogla dobiti dopusta od direktorije dvorne opere. Gđ. Holczek je pred dvema leti z odliko absolvirala konservatorij. Bila je učenka nekdanje operne pevke gospe Roze Papier-Paumgarten. Posvetila se je koncertnemu petju. V raznih koncertih na Dunaju in v Pragi je dosegla prav lepe vspehe. — Gospa Henrieta Kury, ki bo pela sopransko partijo, je veleodlična koncertna in oratorijska pevka. Pojavila se je šele v zadnjem letu na Dunaju, a z velikimi vspehi. Pred kratkim je nastopila v koncertu dunajskega meškega pevskega zbora z velikanskim in od kritike vseh listov soglasno prizanim vpehom. — Mlada gospa se je posebno tudi odlikovala v oratorijih in pela n. pr. »sv. Elizabeto« v Lisztovem oratoriju in »Hanno« v Haydnovih »Štirih letnih časih«. Hvali se nje polnoglasi krasni sopran in posebno blesteča višina.

* Slavnost nemških turnarjev v Ljubljanskem gledališču. Piše se nam: Ljubljanski nemški »Turnverein« bo 6. in 7. junija praznoval svojo 40letnico. Nemci delajo za to velike priprave in hočejo ta dva dni prirediti slavnosti tako, da bi tujim gostom kazali, kako veliko moč imajo med nami. V ta namen hočejo prirediti tudi slavnostno predstavo v deželnem gledališču? Ali bi Nemci Slovincem v Celju dali za kako slovensko slavnost na razpolago ondotno gledališče? Slovinci v Celju naj nujno prosijo porabo ondotnega gledališča za kako svojo

manifestacijo! Kranjski deželni odbor naj še-le potem dovoli nemškim »Turnarjem« porabo dež. gledališča, ako tudi celjski Nemci Slovincem v Celju dajo na razpolago gledališče.

Tako piše »Slovenec« opravičeno.

* V obrambo. Z Rakeka smo prejeli: V »Edinosti« št. 37 od 16. februarja ste bili posneli po nekem ljubljanskem listu grdo obdolženje, da sem jaz ukradel 300 K iz pisarne trgovca z lesom, g. Ernesta Hinka na Rakeku.

To je bilo grdo obrekovanje, došlo od Matije Bajca, ki je v službi pri rečenem trgovcu. Ta Bajc je navaden šnopsar, ki v pijanem stanju ne ve, kaj govori. Bajc je govoril, da je vkradenih 400 K, Janez Bajt, da je vkradenih 300 K, a neki drugi delavec pri Hinku je trdil le o 90 kronah. Komu je verjeti sedaj? Ljudje pa ugibljejo, da najbrže ni bilo nič ukradenega. Obžalovati je le, da drži g. Hinko takega delavca, kakor je Matija Bajc. Ta poslednji pa že izve eno več radi tega obrekovanja.

Rakek, dne 15. aprila 1903.

Rihard Mozetič.

* Trasiranje nove železnice. Konsorcij, ki je dobil koncesijo za trasiranje železnice od Vrhnike do Idrije, je že začel svoje delo. Trije inženjerji se bavijo s študiranjem, katera proga bi bila najprikladnejša. Vse kaže, da bi bila najcenejša proga čez Rovte, Hotedrišico in Godovič.

* Detomor. Dne 10. t. m. so dobili pri Alojziju Podobniku v Trzinu v skrinji ondi službujoče dekle Frančiške Rak novorojenega otroka. Bil je povit v eunje in umorjen. Frančiška Rak, doma iz Ihana, je izpovedala gospodu c. k. stražmojstru Francu Knsu in Mengša, da je rodila omenjeno dete pred osmimi dnevi in ga šele 6 ur po porodu pri popolni zavesti zadušila zaradi tega, ker je vedela, da ga ne bo mogla preživeti. Skrila ga je v skrinjo, da bi ga na velikonočne praznike, ko je mislila obiskati svoje sorodnike, nesla na domače pokopališče v Ihan. Frančiška Rak je po porodu vse delala kakor prej in se tako vedla, da ni bilo nikakega suma. Delala se je tudi popolnoma zdravo. Ko jo je omenjeni g. stražmojster v zadevi detomora izpraševal, ni bilo pri njej zapaziti nikakega posebnega obžalovanja. — Zločinka je bila izročena sodišču v Kamniku.

Razne vesti.

Je-li bil tudi to čin kulture? V Essenu v Nemčiji se je izvršil ta čin, ki mora pretresti in napolniti ogorčenjem vsako človeški čutečo dušo. Neki topničar ni izvršil vojaškega pozdrava morarškimu kadetu, ki je bil tam na dopustu. Kadet je pozval topničarja na odgovor. Poslednji se je opravičil, da ni opazil znakov kadetovega dostojanstva. Na poziv kadetov je topničar sledil poslednjemu na glavno stražo. Mejpotoma pa se je vojak premislil in je jel bežati. Kadet jo je udaril za njim in ga toliko časa obdeloval s sabljo, dokler se ni vojak zgrudil — mrtev!

200-letnica Petrograda. Za slavlje 200-letnice, ki se bo vršila v mesecu maju, je določenih 200.000 rubljev. V to svoto pa niso vštete razne svote v dobrodelne svrhe in za ustanove. Za ljudske slavnosti je določenih 20.000 rubljev, za otroške igre 10.000 rubljev, za dirkanja in slavnosti na vodi 10.000 rubljev, za odienje mesta 60.000 rubljev; za vsprejem gostov v magistratni dvorani 2000 rubljev, za soareje v magistratnem poslopju dne 16. maja 8000 rubljev, za razne druge stroške o vsprejemanju gostov 15.000 rubljev, za slavnostni obed v poslopju dvorjanskega sobranja dne 17. maja 20.000 rubljev; za pogostenje vojske 10.000 rubljev, za darove polkom iz časa Petra Velikega 15.000 rubljev, za tiskovine, povabila, programe itd. 5000 rubljev.

Vsa priredba dirk in vodstvo družih slavnosti je prepuščeno posebni komisiji.

Drž. poslanec Klofač je hudo obolel na tifusu. Kal bolezn je baje prinesel seboj s potovanja na Balkanu.

1.500.000 oseb se je pogostilo brezplačno v 3 mesecih od dunajskega društva za ogrevalne sobe. Priporočamo našim cenjenim čitateljem to humanitarno društvo, da je podpira z nakupom ene srečke po 1 K ter opozarjamo, da se bo vršilo srečkanje že dne 23. aprila. Glavni dobitki 40.000 kron kakor tudi vsi drugi dobitki izplačajo se v gotovini z 10% odbitkom. Srečke prodajajo vse menjalnice, c. k. loterijske kolekcije, tobakarne itd.

Brzjavna poročila.

Deželni zbori.

DUNAJ 16. (B.) Nižjeavstrijski deželni zbor se je sešel danes v kratko zasedanje. Med došlimi spisi je tudi nujni predlog posl. Silbererja in tov., ki energično pozivlje vlado, naj neha enkrat s potiskanjem in stran deželni zborov in naj preskrbi deželnim zastopstvom primerno spoštovanje. Izraža se tudi nada, da bodo tudi druga deželna zastopstva na enak način delovala na vlado.

GRADEC 16. (B.) Deželni zbor se je danes zopet sešel in je takoj začel svoje razprave.

Požar v obsežju petrolejskih vrečav. NEW-YORK 15. (B.) Glasom brzjavke iz Peaumonta v Texasu je v obsežju petrolejskih vrečav v Spinletonu navstal požar, ki je povzročil kakih 10 milijonov dolarjev škode.

Potovanje predsednika Loubeta.

ALGIR 15. (B.) Na obedu, ki ga je priredil predsednik Loubet izrednim odposlancem in visokim dostojanstvenikom, je izustil napitnico, v kateri je izražal svoje živo zadovoljstvo na tem, da je poleg francoskih videl vihrati zastave še drugih štirih dežel, katerih zastopnike tu pozdravlja in se zahvaljuje vladarjem, ki so poslali semkaj krasne ladije, da pozdravijo predsednika republike. Ta dokaz simpatije, ki visoko časti Francijo in njene kolonije, najde v vsem narodu živahnega odmeva. Predsednik je izrazil nado, da bo njegova navzočnost v Algiru pomenjala zaključek perijode poskusov in začetek sistema, slonečega na pravičnosti in slogi.

ALGIR 15. (B.) V svojem odgovoru na nagovor škofa v Algiru, ki je na včerajšnjem vsprejemu povdarjal udanost duhovščine, je predsednik Loubet častital tej poslednji, da se zavzema na vpevanju republike, da si se ne udeležuje političnih bojov. Voditelj odposlanstva trgovinske zbornice je izrekel svoje obžalovanje nad tem, da ob strani predsednika ne more pozdraviti tudi guvernerja Revoila in je slavil udanost tega poslednjega do kolonije ter njega republikansko mišljenje. Nepričakovano odslovljenje istega da je povzročilo opravičeno razburjenje.

Namestnik vrhnega poveljnika deželne brambe.

DUNAJ 16. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja: Cesar je imenoval F. M. Lt. Oskarja Parmana, inspektorja vojne šole za streljanje in predsednika komisije za presojanje aspirantov za štabno častništvo, namestnikom vrhnega poveljnika deželne brambe v kraljevstvih in deželah, zastopanih v deželnem zboru.

Loterijske številke, izžrebane dne 15. aprila:

Inomost	68	69	74	54	24
Brno	59	21	69	34	13

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorcij lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcija lista »Edinost« v Trstu

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznano

tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)

vpisane zadruge z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)

št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost z jamčeno, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobne, moderni sestavi. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 25. A.

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovano cenik brezplačno in franko.

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali
megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, ekvirjev, ogledal, stolic,
stenskih ur

se rahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.

Od danes naprej se prodaja istrski
teran po 32 novč.,
briska sladka rebula po 36 novč. liter. Mreža kuhinja.
„Ai Maestri“ ulica Vadrivo št. 17.

TOVARNA POHIŠTVA IGNACIJ KRON

dvojni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio

Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvirni narisi, načrti za sobe na zahtevanje
brezplačno.

Prodajalnica rokovic in kravat.

A. HUBMAN

TRST Corso št. 19. TRST.

Rokovice glade, pave vrste za gospe, 2
gumba po . . . . . gld 1.—
3 gumbi po . . . . . gld 1.20
Rokovice iz švedske ali bele kože za prati,
3 gumbi po . . . . . gld 1.20
Rokovice ravno take, za deklice, 2
gumba po . . . . . gld —.80
Rokovice iz ponarejene kože, 3 gumbi
po . . . . . gld —.50
Rokovice glade za gospode (angleške vrste)
po . . . . . gld 1.30 do 1.40
Rokovice pristne angleške po . . . . . gld 1.80
Rokovice za častnike gld 1.10, počastnike
70 novč.

izbor kravat najnovejše mode.

„Ciprija Parizien“ prah za gospe tvrdke Kiehlhauser
v Gradcu po 10 novč. zavitek.

Pranje in popraviljanje rokavic v 24 urah.

NB. Rokovice se poškušajo ter spreje-
majo naročila po meri.

FILIJALKA

BANKE UNION

V TRSTU

se peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli

kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun, ter se
obrestuje:

Vrednostne papirje:

po 2 $\frac{1}{2}$ % takoj
— 3 $\frac{1}{2}$ % na 6 mesecev
— 3 $\frac{1}{2}$ % na 1 leto

Napoleone:

po 2 $\frac{1}{2}$ % na 6 mesecev
— 2 $\frac{1}{2}$ % na 1 leto

b) Za giro-conto daje 2 $\frac{1}{2}$ % do vsakega zneska
izplačnje se do 40.000 K a cheque; za večje zneske
treba avizo pred opoldansko borzo. Potrdila se dajejo
v posebni uložni knjižici.

c) Zaračuna se za vsako uplačilo obresti od dne
uplačila in naj se je to zgojilo katero si bode urad-
nih ur.

Sprejema za svoje conto-currentiste inkase in
račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj
Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja
nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne
papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri
vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne pa-
pirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti
primerni proviziji.

Mihael Truden

je umrl včeraj, o polunoci previden se svetotajstvi za umirajoče, po dolgi in mučni bolezni.

Podpisani, potrti od velike žalosti, naznanjajo tudi v imenu vseh drugih
sorodnikov to nenadomestno izgubo vsem prijateljem in znancem.

Prenos zemskih ostankov pokojnika se bo vršil v petek, dne 17. t. m., ob 4.
uri popoldne iz lastnega dvorca v Barkovljah na pokopališče pri Sv. Ani.

BARKOVLJE, dne 15. aprila 1903.

Mici, Linči
sinahi.

Anton Bogdanović,
zet.

Anton, dr. Mihael, Darinka omož. Bogdanović,
sinova in hči.

Natalija Truden, Matilda Truden, Aleksander Truden, Bogdan Bogdanović,
nečaki.

Proslimo, naj se opuste sožaljni obiski in eventualno namerjeno pokladijanje cvetic
in vencev.

Ta osmrtnica velja kakor direktno obvestilo.

Prvo pogrebno podjetje ZIMOLO, Corso št. 41.

TISKARNA „EDINOST“

sprejema naročila

vsakovrstnih tiskovin.

Ulica Carintia 12. — Telefon 870.

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta št. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, zrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsaga drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

☛ Tomaževa žlindra, najboljša umetno gnojilo. ☛

☛ Bogata izbor vsakovrstnih nagrobnih križev. ☛

Postrežba točna.

Cene nizke.

Podpirajte družbo Cirila in Metoda!

Rudolf Aleks. Varbinek
zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovarn

Borzni trg št. 2. II. nadstropje

(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnjemu plačilu, kakor
tudi na obroke.

☛ Konkurenčne cene. ☛

Predzadnji
teden

Glavni dobitek
kron **40.000** kron

Srečke za ogrevalne sobe
(Wärnestuben-Lose)
po 1 krono

priporočajo:

Josip Bolaffio, Mandl & C.o, Mercurio
Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiff
mann, S. Tavella, Figli di O. Zuculin
v Trstu.

Vsi dobitki se od prudajalcev izplačajo z 10% odbitkom v gotovini.

Gulielmo Brod & Co

poznana tvrdka s

POHIŠTVOM
najelegantnejše vrste
ZAJAMČENE KAKOVOSTI
po najnižjih cenah
Via S. Giovanni št. 14

TRST vogal Piazza S. Giovanni.
KATALOGI BREZPLAČNO IN GRATIS

PREDNO KUPITE
— — — — **PERILO**

blagovolite obiskati

veliko skladišče angleške
platenine in kotenine

tvrdke

Vittorio Gasperini

TRST — ul. Nuova 15. — TRST

kjer se prodaja po stalnih cenah
z 10% odbitkom.

Kdor nakupi blaga za 10 K vdobi poseben dar.

VZORCI SE NE DAJAJO.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital
K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih
obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice št. 2.

Zamenjava in eskomptuje
izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale
kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

☛ Eskompt in inkasso menic. ☛ ☛ Borzna naročila. ☛

Daje predujme na vred. papirje.
Zavaruje srečke proti kurzni
izgubi

Podružnica v Spljetu
(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema
v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim
obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do
dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.